

## Main navigation DA

- [BORGER](#)
- [VIRKSOMHED](#)
- [POLITIK](#)
- [KOMMUNEN](#)
- [ENGLISH](#)

## Velkommen til Frederiksberg Kommune

Search

# Referat til mødet i Børneudvalget\_2018-21 den 19. november 2018 kl. 17:30 i Udvalgsværelse 1

[FOLD ALLE IND](#)

[Pkt. 151 Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning](#)  
[Pkt. 152 Implementering af Røgfri Generation på Frederiksberg](#)

## Resume

I forbindelse med budget 2019 besluttede partierne at fokusere på indsatser for en Røgfri Generation på Frederiksberg. På den baggrund forelægges efter indstilling fra Sundhed- og Forebyggelsesudvalget den faglige baggrund for temaet og dilemmaer forbundet med implementering af Røgfri Generation med henblik på drøftelse og udsendelse i høring hos relevante parter.

## Beslutning

Børneudvalget,

1. drøftede den faglige baggrund for den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg,
2. drøftede de skitserede dilemmaer forbundet med den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg og
3. godkendte, at sagen sendes til høring hos forældrebestyrelser daginstitutioner og bestyrelserne for de selvejende døgninstitutioner på Frederiksberg med henblik på

indhentning af synspunkter og input til en kommunal politik på området samt viden om, hvordan institutionerne i dag arbejder med rygepolitik.

## Indstilling

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at udvalget

1. drøfter den faglige baggrund for den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg,
2. drøfter de skitserede dilemmaer forbundet med den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg og
3. sender sagen til høring hos relevante parter med høringsfrist 8. februar 2019.

## Sagsfremstilling

Sundhed- og Forebyggelsesudvalgets behandling den 5. november 2018

Sundhed- og Forebyggelsesudvalget drøftede den 5. november 2018 (sag 72) den faglige baggrund for den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg og de skitserede dilemmaer forbundet med den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg. Sundhed- og Forebyggelsesudvalget godkendte tillige procesplanen for det videre arbejde, idet udvalget lægger vægt på, at tidsplanen overholdes. Endelig besluttede Sundhed- og Forebyggelsesudvalget, at sagen sendes til drøftelse i relevante fagudvalg, og at disse udvalg sender sagen til høring hos relevante parter med høringsfrist 8. februar 2019.

Sundhed- og Forebyggelsesudvalget tilkendegav, som opfølgning på udvalgets temabesøg den 29. oktober 2018, at der i det fremadrettede arbejde med Røgfri Generation søges undersøgt muligheden for at arbejde med forpligtigende kontrakter med de kommunale institutioner om at reducere den skadelige virkning af røg i forhold til børn og unge. Endelig forudsætter Sundhed- og Forebyggelsesudvalget, at alle temaer fra beslutningsforslaget stillet af Sine Heltberg den 23. april 2018 om indsatser for et røgfrit Frederiksberg (kommunalbestyrelsen den 23. april 2018 pkt. 85) indgår i det videre arbejde.

Baggrund:

Sine Heltberg stillede den 23. april 2018 forslag til Kommunalbestyrelsen om indsatser for et røgfrit Frederiksberg (Kommunalbestyrelsen 23. april 2018 pkt. 85):

"Rygning er uden sammenligning den største dræber i Danmark, og andelen af dagligrygere er stagneret på Frederiksberg, viser sundhedsprofilen 2017. Tal for region Hovedstaden viser, at andelen af unge og yngre rygere er begyndt at stige igen.

På den baggrund foreslår Socialdemokratiet, at Frederiksberg Kommune iværksætter en indsats for et røgfrit Frederiksberg:

- Røgfri skoletid. Rygning er i dag ikke tilladt på skolernes matrikler. Socialdemokratiet ønsker at udvide forbuddet til at gælde for hele skoletiden, sådan som flere kommuner har haft succes med. Håndhævelsen af forbuddet skal drøftes med skoler og forældre og kan omfatte inddragelse af udgangstilladelser.
- Røgfrit børneliv. Medarbejderne på daginstitutioner, skoler, klubber og andre steder, hvor børn opholder sig fast, må ikke ryge i arbejdstiden hverken indendørs, udendørs eller udenfor matriklen. Alle legepladser på Frederiksberg skal være røgfrie (som tidligere foreslået).
- Dialog med erhvervslivet for at begrænse salg af tobak. Stormagasinet Magasin er gået forrest i Danmark og har fjernet tobak fra hylderne, fordi man ønsker at understøtte en sundere livsstil. Socialdemokratiet foreslår, at der indledes dialog med erhvervslivet på Frederiksberg for at få flere til at følge trop.
- Samarbejde med de praktiserende læger for at reducere antallet af rygere."

Beslutningsforslaget blev oversendt til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (SFU). I forbindelse med meddelelsepunkt den 7. maj 2018 gav udvalget forvaltningen opbakning til, at idet rygning indgår som et særligt tema i Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets arbejde i 2018, skulle behandlingen af beslutningsforslaget ske på baggrund af udvalgets samlede arbejde med rygning og forelægges i 4. kvartal 2018.

I forlængelse heraf er det i den politiske aftale om budget 2019-22 besluttet at fokusere indsatsen på Røgfri Generation på Frederiksberg: 'Partierne er enige om, at der igangsættes fokuserede og tværgående indsatser rettet mod børn og unge med størst effekt for at sikre en røgfri generation. Partierne imødeser oplæg til, hvordan et røgfrit børneliv og skoleliv kan opfyldes, herunder muligheden for indførelse af røgfrie arbejdspladser, hvor der arbejdes med børn og unge'.

Beslutningen skal ses i lyset af, at rygning er den enkeltstående faktor, der har størst betydning for folkesundheden og det mest omkostningseffektive potentiale for forebyggelse,

samt at der er en stigning af unge, der ryger. De seneste tal viser, at 16 % af de 16-24 årige i Region Hovedstaden ryger dagligt.

Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022, der behandles i Kommunalbestyrelsen 12. november 2018, har blandt andet fokus på at skabe sunde og trygge rammer for børnene på Frederiksberg. Et af målene er, at færre børn og unge begynder at ryge, hvorfor der skal arbejdes hen imod at skabe røgfri rammer, hvor børn og unge færdes. Andre mål er at understøtte røgfri miljøer i kommunen, forebygge rygestart samt støtte røgfri arbejdstid. Indsatser under Røgfri Generation er derved en integreret del af kommunens sundhedspolitik.

Beslutningsforslaget fra Sine Heltberg ovenfor forudsættes i den sammenhæng behandlet i forbindelse med den politiske proces i forbindelse med denne sag og kommende sager, der ligger forude, og som beskrives nedenfor. Det betyder i praksis, at det i givet fald vil være i forbindelse med drøftelsen af en konkret handleplan for Røgfri Generation, at der indstilles en konkret stillingtagen til beslutningsforslaget.

Nedenfor forelægges den faglige baggrund for at arbejde med temaet Røgfri Generation, de dilemmaer, der skal arbejdes med, og en procesplan for at implementere forligspartiernes beslutning i en tværgående indsats på tværs af kommunen i forlængelse af budgetforligsteksten.

Et af Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets fokusområder (jf. sag 38 om konkretisering af arbejdsform og aktiviteter den 4. juni 2018) er at beskæftige sig med sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg. Rygning for børn og unge er et emne, der typisk er knyttet til kerneopgaven i øvrige fagudvalg, og er koblet sammen med andre kerneopgaver og placeret ansvarsmæssigt i det respektive fagudvalg.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget er karakteriseret ved at være et særligt tværgående udvalg, der bredt over kommunens opgaveområder skal følge og inspirere til, at sundhedsfremme og forebyggelse varetages mest effektivt. Med afsæt i sundhedsprofilens resultater har Sundheds- og Forebyggelsesudvalget besluttet at have fokus i 2018-2019 på rygning og alkoholvaner blandt børn og unge på tværs af alle udvalgsområder. Det er derfor naturligt, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget varetager tovholderrollen i implementeringen af budgetforligsbeslutningen i tæt samarbejde med relevante fagudvalg.

Forebyggelse af rygning blandt børn og unge – det faglige udgangspunkt, KL's anbefalinger og eksisterende initiativer i Frederiksberg Kommune.

Allerede for ca. 10 år siden begyndte forskningen på forebyggelsesområdet i højere grad at pege på, at kampagner og undervisning ikke er nok til at afholde unge fra en tidlig rygestart. Efter et omfattende internationalt litteraturstudie vedr. rygeforebyggelse på grundskoleniveau konkluderede en rapport fra 2007 ('Hvordan forebygges børns og unges rygestart?', Kræftens Bekæmpelse), at skolebaserede rygeforebyggelsesprogrammer ikke kan stå alene. Der skal understøttes med andre tiltag af strukturel karakter (priser, forbud m.v.), hvis der skal ses en effekt på antallet af rygere.

Anbefalingen ud fra det omfattende litteraturstudie var, at rygning burde forbydes bredt set i det offentlige rum, hvor børn og unge færdes, både indendørs og udendørs – og dette burde kombineres med øgede priser, forbud mod tobaksreklame osv., hvis der skulle være en målelig effekt. Den særlige pointe var, at kun hvis der blev taget den slags tiltag, kunne et skolebaseret særligt forebyggelsesprogram nytte yderligere.

Erfaringerne fra Island og Norge vedr. et markant brud med unges rygevaner over de seneste 5-8 år tilskrives generelt, at man i disse lande har brugt en bredspektret strategi i overensstemmelse med ovenstående, herunder med udgangspunkt i synlige og markante strukturelle tiltag vedr. forbud mod, pris på og markedsføring af tobak samt en massiv forebyggende indsats.

På baggrund af et nyt omfattende litteraturstudie i 2014 ('Anbefalinger til forebyggelse af rygning blandt børn og unge', Kræftens Bekæmpelse) sættes der fokus på de 10 tiltag, der ud fra internationale erfaringer virker mest effektivt – og hvor der er en større samlet effekt ved samtidig indsats. Igen er konklusionen, at en stærk effekt kræver en relativt fokuseret indsats vedr. både strukturelle tiltag og forebyggelsestiltag af mere traditionel karakter.

Konklusionerne er kendt som Kræftens Bekæmpelses '10 anbefalinger til forebyggelse af rygning blandt børn og unge':

Rammer

1. Rygeforbud og mindre synlig rygning.
2. Prisen på tobak hæves markant.

3. Kontrol og regulering af fremstilling og salg af tobaksprodukter.
4. Retningslinjer for design af tobakspakker og advarsler.
5. Håndhævelse og kontrol af forbud mod salg af tobak til unge under 18 år.
6. Tobaksreklameforbud uden undtagelser.

#### Interventioner/Indsatser

7. Nationale rygeforebyggelsesprogrammer til skoler, hjem og lokalsamfund.
8. Effektive rygestopprogrammer til børn og unge.
9. Rygning på film og tv.
10. Udvikling af massemediekampagner.

Siden 2016 har Kræftens Bekæmpelse og Tryg Fonden opbygget et partnerskab, der hedder 'Røgfri Fremtid', baseret på mange af de samme anbefalinger. Målet er i 2030 at se den første røgfri generation. Metoden er at arbejde for en ny røgfri norm, hvor tobak ikke er synligt, attraktivt eller lettilgængeligt. Dvs. der arbejdes for at ændre de fælles normer og for at påvirke rammer og regler, der sikrer, at den næste generation bliver den første røgfri generation. Ca. 80 organisationer er partnere p.t., heraf 43 kommuner. I bilag 1 er oplistet det bruttokatalog af tiltag og anbefalinger, som der arbejdes med i partnerskabet.

Også Vidensrådet, der er blevet til i et samarbejde mellem Trygfonden og Lægeforeningen, har opridset en række anbefalinger ('Forebyggelse af rygning blandt børn og unge. Hvad virker?' 2018. Bilag 2). Der er stor overensstemmelse mellem disse og anbefalingerne fra Kræftens Bekæmpelse.

To ting er vigtige at bemærke:

- For det første er mange af initiativerne allerede i spil i Frederiksberg Kommune, direkte og indirekte iværksat også med kommunen som initiativtager
- For det andet er en række af initiativerne rettet mod lovgivningen fra Folketinget (eksempelvis pkt. 2, 3 (delvist), 4, 6 og 9 i de nævnte anbefalinger ovenfor) og/eller formelt i hænderne på øvrige parter som boligselskaber, foreninger osv. Her skal det i givet fald overvejes specifikt, hvordan den kommunale involvering skal fremtræde.

Det skal bemærkes, at KL i deres nyeste sundhedspolitiske udspil (Forebyggelse for Fremtiden, 2018, bilag 3) som ét af målene har, at flere skal vælge et røgfrit liv, og at ingen børn og unge skal begynde at ryge, herunder:

- at kommunen tager stilling til ambitionerne i Røgfri Fremtid og muligheden for at deltage i partnerskabet
- at kommunen tager stilling til at indføre røgfri skoletid for elever på alle kommunens grundskoler, så røgfrihed gælder i hele skoletiden; også uden for skolens matrikel
- at kommunen prioriterer en systematisk tobaksforebyggende indsats med brug af velafprøvede metoder over for børn og unge i skolen
- at kommunen og ungdomsuddannelserne sammen arbejder for at indføre røgfri matrikel eller røgfri skoletid på alle uddannelsesinstitutioner med optag af unge under 18 år
- at kommunen arbejder for at udbrede røgfri miljøer via samarbejde med fritidsliv, foreninger og erhvervsliv

Generelt anbefaler KL, at kommunerne i deres implementering af sundhedsudspillet fokuserer indsatsen der, hvor kommunerne i øvrigt er i dialog med borgerne, i dette tilfælde børn og unge, i løsning af kerneopgaven.

Som nævnt ovenfor er der en lang række indsatser, som kan anvendes, for at begrænse rygning. Flere af anbefalingerne til kommunerne er allerede implementeret i Frederiksberg Kommune og en række af dem er også målrettet børn og unge. Eksisterende indsatser i Frederiksberg Kommune er nærmere beskrevet i bilag 4.

Frederiksberg Kommune har vedtaget en rygepolitik (Kommunalbestyrelsen 25. januar 2016 pkt. 11). Den indebærer blandt andet, at der ikke må ryges i kommunale lokaler, og at der ikke må ryges på daginstitutioner eller skolars område, ligesom der ikke må ryges i dagplejers hjem. Det er gjort valgfrit for den enkelte institutions MED-udvalg at implementere 'Røgfri Arbejdsdag', foreløbigt har ca. 27 % af kommunens arbejdspladser indført røgfri arbejdsdag.

Dilemmaer i det videre arbejde med en Røgfri Generation på Frederiksberg.

Børn og unge kan møde røg i mange sammenhænge, på flere arenaer og under meget forskellige betingelser, hvilket implementering af Røgfri Generation skal tage højde for. Der vil derfor være forskel på, hvordan de enkelte indsatser bør føres ud i livet, hvis de skal have fuld virkning. Samtidig rejser der sig i arbejdet med at implementere budgetforligets ambition om

en røgfri generation på Frederiksberg en række dilemmaer, som er vigtige at drøfte forud for drøftelsen og fastlæggelsen af en mere konkret handleplan. Det er med andre ord vigtigt at få afklaret en række dilemmafyldte spørgsmål, før der for alvor kan prioriteres og detaljeres indsatser. I afvejningen af indsatser kan der tages hensyn til indsatsens effekt, omkostningerne forbundet med indsatsen og eventuelle (uønskede) afledte effekter.

Dilemmaerne er typisk ikke entydige og hænger også sammen på tværs og har overlap – og der vil være flere end de, der gennemgås nedenfor.

Eksemplerne i dilemmaerne nedenfor er inspireret af de konkrete bruttokataloger over mulige indsatser for at undgå børn og unges rygestart som hhv. partnerskabet 'Røgfri Fremtid' mellem Kræftens Bekæmpelse og Tryg Fonden og 'Vidensrådet' (samarbejde mellem Trygfonden og Lægeforeningen), har udarbejdet, jf. bilag 1 og 2.

Som det fremgår af forslaget til procesplan nedenfor kan dilemmaerne også bruges til at målrette og fokusere den drøftelse der skal foretages lokalt blandt interessenter på de enkelte udvalgsområder i den forudsatte hørings- og drøftelsesproces. F.eks. vil dilemmaet om fokus på skoler og daginstitutioner eller et bredere helhedssyn (dilemma E) være særligt relevant at drøfte i Kultur- og Fritidsudvalget og blandt det udvalgs interessenter, mens f.eks. dilemmaet mellem Røgfri Generation og kommunens rygepolitik (dilemma F) vil være særligt relevant i MED-organisationen.

#### A. Bredt eller snævert kommunalt fokus på børn og unges rygning

Kommunen har mulighed for at regulere røg på de arenaer, hvor der er en kommunal myndighed (eksempelvis rygning på kommunale matrikler) – men der er også mange områder, hvor kommunen ikke har direkte beslutningskompetence, men på anden måde kan påvirke borgernes omgang med røg.

Spørgsmålet er, om kommunen bør koncentrere sig om de områder, hvor de har myndighed, eller om der også skal sættes ind på områder udenfor kommunens myndighedsområde, og i så fald, om det skal ske samtidigt eller forskudt.

Overgangen fra folkeskole/udskoling til ungdomsuddannelse udgør en særlig risiko i forhold til unges rygestart. Det er dermed et område hvor en indsats, hvis den lykkedes, vil have stor



effekt. Dilemmaet er, at ungdomsuddannelserne ikke er en del af det kommunale myndighedsområde, hvorfor det skal ske i dialog og samarbejde med skolerne.

Klart sat op er det måske et overskueligt dilemma, men i praksis bliver det en svær afvejning af, om kommunen skal satse på initiativer med størst langsigtet effekt eller initiativer, som ligger indenfor det kommunale myndighedsområde.

#### B. Forbudsstrategi eller fokus på kampagner og nudging

En almindelig antagelse er, at en regel først er implementeret, når den efterleves af hovedparten af befolkningen. Udfordringen er, at forbud alene ikke nødvendigvis fører til ændret adfærd. Adfærdsændringen forudsætter typisk, at forbuddet enten opleves meningsfuld, eller at borgeren frygter de repressalier, der er forbundet med en overtrædelse af forbuddet. Adfærdsændringer baseret på holdninger fremfor regler vil nogen gange være mest effektive, men den omtalte forskning på området taler klart en anden vej.

Indførelse af røgfri skoledag kan relativt let besluttet. Dilemmaet er, at de større skolebørn gerne må forlade skolens område i skoletiden. I praksis kan det derfor være svært at håndhæve rygeforbuddet, ligesom det kan være vanskeligt at finde en konstruktiv sanktion overfor den enkelte elev, der overtræder forbuddet om at ryge i skoletiden, jf. nedenfor om kontrol/opfølgning. Under alle omstændigheder er det vigtigt at have fokus på, at kampagner/nudging ikke gør det i sig selv, men det kan være et nødvendigt supplement til strukturelle (forbuds-) tiltag.

#### C. Fokus på kontrol/opfølgning eller på motiverende adfærd

I forlængelse af ovenstående og med udgangspunkt i en række strukturelle (forbuds-) tiltag opstår spørgsmålet, hvordan der følges op. En for stram opfølgning kan tage fokus fra selve formålet, mens omvendt ingen opfølgning må forventes at fjerne troværdigheden i indsatsen.

Som et eksempel kan et forbud mod rygning på de kommunale legepladser ikke forventes efterlevet af alle, hvis det ikke følges op med kontrol af kommunale medarbejdere og effektiv fjernelse af cigaretskod. Dette kan i givet fald have økonomiske konsekvenser. Derudover kan der opstå ubehagelige situationer, hvis medarbejderne påtaler borgere, der ryger, hvilket kan have negative konsekvenser for stemningen og miljøet på legepladsen og i yderste konsekvens betyde, at småbørnsfamilier fravælger de kommunale legepladser. Igen et forholdsvist simpelt dilemma, hvis håndtering dog kan blive afgørende for succes.

Et andet spørgsmål er i hvilken udtrækning, kommunen skal benytte sig af sin mulighed for at regelsætte omkring rygning, når der samarbejdes og samskabes med andre aktører. En handleplan kan i det ene yderpunkt basere sig på råd, henstillinger og nudging og i det andet yderpunkt vedtage regler med klare sanktioner. Herudover kan en strategi være mere eller mindre fokuseret, fx alene have fokus på rygning på kommunale uddannelsesinstitutioner eller udvidet til også at dække andre områder. Andre områder kan eksempelvis være i fritidslivet, hvor børn og unge færdes, og hvor kommunen har mulighed for at forbyde rygning i foreninger eller indsatser, som modtager kommunal støtte. Et forbud om rygning vil fremme målet om en Røgfri Generation men kan svække samarbejdet mellem kommune og civilsamfund, som udgør en krumtap i kommunens virke – ikke blot i forhold til børn og unge.

#### D. Kommunal sfære contra borgernes frie ret

Kommunen har som nævnt ovenfor mulighed for at påvirke borgernes adfærd både via regler og via holdningsændringer og nudging. Spørgsmålet er i hvilket omfang, det er en kommunal opgave, at påvirke borgernes adfærd hen imod f.eks. en sundere livsstil og i hvor høj grad, det er den enkelte borgers eget ansvar. Dilemmaet er generelt, men er f.eks. knyttet til borgernes hjem og i hvor høj grad, kommunen skal forsøge at påvirke borgere med hjemmeboende børn, til ikke at ryge.

#### E. Fokus på skoler og daginstitutioner – eller et bredere helhedssyn på Røgfri Generation

Et dilemma er, om indsatser skal udbredes til alle kommunale institutioner, der har med unge at gøre, f.eks. Ungecentret i F86, PPR osv., eller afsnøres til skoler og daginstitutioner. Dette dilemma gælder også, om initiativer skal omfatte f.eks. foreninger og klubber, der får kommunalt tilskud og arbejder (måske delvist) med børn og unge. Her har kommunen principielt beslutningskompetence, men det skal afvejes, i hvilken form den skal bruges.

Et yderligere dilemma opstår, når det skal prioriteres, hvilke områder i den unges liv, der skal arbejdes på at ændre. Eksempelvis skal det afvejes, om et anbringelsessted, hvor medarbejderne ryger, alene af denne grund er et uegnet tilbud, eller om hensynet til den konkrete unge og matchet med anbringelsesstedets særlige metoder og viden skal vægtes højest.

#### F. Forholdet mellem 'Røgfri Generation' og kommunens rygepolitik

Kommunen har en forholdsvis restriktiv rygepolitik. Den indebærer blandt andet, at der ikke må ryges i kommunale lokaler, og at der ikke må ryges på daginstitutioner eller skolars område, ligesom der ikke må ryges i dagplejers hjem. Det er gjort valgfrit for den enkelte institutions MED-udvalg at implementere 'Røgfri Arbejdsdag', foreløbigt har ca. 27 % af kommunens arbejdspladser indført røgfri arbejdsdag. I kort form indebærer det, at medarbejderne slet ikke ryger i løbet af en arbejdsdag.

I implementeringen af Røgfri Generation er der dermed et særligt medarbejderspor med dertil knyttede dilemmaer. Dette spor hænger tæt sammen med ønsket om at medarbejderne i givet fald udgør gode rollemodeller.

Første udfordring er at afgrænse hvilke arbejdspladser, hvor der i givet fald skal indføres røgfri arbejdsdag, hvis det opfattes som en integreret del af det at implementere Røgfri Generation. Er der alene tale om institutioner som skoler og dagtilbud, som er direkte rettet mod børn og unge, eller skal reglen også omfatte arbejdspladser, som f.eks. biblioteker og idrætsområder, som hyppigt benyttes af børn og unge? Eller alle institutioner, hvor der ofte kommer børn og unge, her kunne Rådhuset være et eksempel herpå.

Et andet spørgsmål, der rejser sig, er de ikke-kommunale institutioner; eksempelvis de selvejende dagtilbud og/eller foreninger og klubber, der får kommunale tilskud. På den ene side fastlægger disse institutioner på en række områder selv deres medarbejderpolitik – på den anden side kunne det anføres, at det ville være uhensigtsmæssigt, hvis børn i Frederiksberg Kommune får forskellig erfaring med røg, afhængig af hvilken institution, de er tilknyttet. Også her ligger der et dilemma imellem påbud/krav (f.eks. ændring i driftsoverenskomster) og samarbejde og dialog (f.eks. at en selvejende institution følger en opfordring fra kommunen).

At overvejelserne om at indføre arbejdsfri arbejdsdag i givet fald kun er møntet på institutioner, der er rettet mod børn og unge, giver et dilemma, idet det vil betyde, at der bliver forskellige regler og ansættelsesforhold for kommunens medarbejdere, hvilket kan opfattes som en udfordring i forhold til ligebehandling.

En central beslutning om at indføre røgfri arbejdsplads i dele af kommunen vil således være et opgør med den nuværende politik, hvor beslutningen er udlagt til de lokale MED-udvalg. Det kan være svært at bevare frivilligheden for alle institutionstyper, hvis det skal sikres, at børn og unge ikke udsættes for røg. Derudover er der en kommunal tilgang til høj

medarbejderinddragelse, hvilket er med til at sikre et godt arbejdsmiljø og dermed kunne rekruttere og fastholde dygtige medarbejdere.

Hvis det besluttet at indføre røgfri arbejdsdag som et led i en kommende rygepolitik for en række kommunale institutioner (ændre frit-valgs-ordningen), skal det samtidig overvejes med hvor lang tids varsel, ordningen træder i kraft og andre detaljer. Det skal ske ved en konkret ændring af rygepolitikken. Hvis der indføres centralt fastsat røgfri arbejdsdag skal kommunens rygepolitik således efterfølgende revideres.

#### Procesplan frem mod handleplan for Røgfri Generation på Frederiksberg

Det foreslås, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget på baggrund af denne sag drøfter den faglige baggrund og dilemmaerne i det videre arbejde, og på den baggrund sender sagen i høring i de relevante fagudvalg (Undervisningsudvalget, Børneudvalget, By- og Miljøudvalget, Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget) samt Magistraten (som personaleudvalg).

Når relevante fagudvalg og Magistraten (som fag-/personaleudvalg) drøfter sagen den 19. november foreslås det, at hvert udvalg sender den i høring hos institutioner, evt. brugerbestyrelser, Formandsrådet, FiU, Fælleselevrådet og øvrige parter efter eget valg, dvs. målrettet hvor der i udvalgets ansvarsområder er fokus på børn og unge. Høringsgrundlaget vil være den foreliggende sag, men det kan også være relevant at målrette høringsprocessen efter behov i det enkelte udvalg og tilhørende forvaltningsområder, idet fokus i høringen kan være forskelligt alt efter målgrupper og høringsparter.

Særligt vedr. Magistraten foreslås det, at sagen sendes til drøftelse i MED-organisationen. Temaet er her konkret at drøfte mulige konsekvenser i f.t. kommunens eksisterende rygepolitik, jf. ovenfor. Da selve rygepolitikken er relativt ny vil høringstemaet i praksis være, om den eksisterende valgfrihed for den enkelte institutions MED-udvalg til at implementere 'Røgfri Arbejdsdag' (jf. ovenfor) skal fraviges for institutioner m.v. der arbejder med børn og unge. Det er således Magistratens rolle som personaleudvalg, der er i fokus her. En lokal drøftelse i MED-regi vil i sagens natur være særligt oplagt på de forvaltningsområder/institutioner, hvor der arbejdes meget med børn og unge.

Af praktiske grunde foreslås det, at Hovedudvalget får mulighed for at drøfte og afgive bemærkninger i processen efter udløbet af den almindelige høringsfrist, netop for også at kunne samle op på eventuelle bemærkninger fra den øvrige MED-organisation.

Det er først efter vedtagelsen af en handleplan for Røgfri Generation (i givet fald forår 2019), at kommunens rygepolitik i givet fald skal revideres. Dette vil i givet fald kræve en opfølgende politisk proces, inkl. fornyet drøftelse i MED-organisationen vedr. den konkrete implementering af handleplanen på dette område.

Med denne proces for selve handleplanen er det formålet at opbygge et fælles fundament på tværs af de politiske udvalg, tilknyttede institutioner, MED-organisationen samt relevante råd, som en handleplan med konkrete indsatser efterfølgende kan basere sig på.

På baggrund af de brede drøftelser samt høringssvar forelægges Sundheds- og Forebyggelsesudvalget i marts måned forslag til hvilke indsatser, der skal iværksættes som led i en handleplan 2019-2020 for Røgfri Generation på Frederiksberg. Herefter udarbejder de enkelte dele af forvaltningen forslag til, hvordan de enkelte indsatser konkret skal udmøntes i de relevante fagudvalg.

5. november	SFU	Drøftelse af denne sag om Røgfri Generation Sagen sendes i høring i seks fagudvalg og MAG (som fag-/personaleudvalg) med temaer som nævnt ovenfor
19. november	Relevante fagudvalg MAG som personaleudvalg	Drøftelse i udvalgene. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Udvalgene sender sagen i høring til lokale parter og relevante råd</li> <li>• MAG sender sagen til høring i MED-organisationen</li> <li>• Sagen sendes ligeledes til høring i Ungerådet/Ungeforum</li> </ul>
8. februar		Høringsfrist for lokale parter og råd – indkommer også OmrådeMED/lokale MED-udvalg
28. februar		Hovedudvalget drøfter temaet på baggrund af input fra den øvrige MED-organisation
25. marts	SFU	Drøfter Handleplan for Røgfri Generation sender handleplan i høring i fagudvalg
1. april	Relevante fagudvalg	Drøfter Handleplan for Røgfri Generation
1. april	MAG (som personaleudvalg)	Drøfter Handleplan for Røgfri Generation med særligt fokus på forslaget til handleplan i forhold til drøftelserne i MED-organisationen ift. kommunens rygepolitik

29. april	SFU	Behandler Handleplan efter drøftelser i udvalg 1. april og indstiller til MAG
6. maj	MAG	Indstiller til KB
13. maj	KB	Beslutter i givet fald Handleplan for Røg Generation, herunder igangsætter i givet proces vedr. tilpasning af kommunens rygepolitik med dét udgangspunkt

Med denne tidsplan vil det være muligt at igangsætte den lokale implementering i sommeren/efterår 2019 i form af konkrete indsatser og initiativer, som skal implementeres under de enkelte fagudvalg. Det vil her være det enkelte fagudvalg, der vil være tovholder, herunder MAG i forhold til i givet fald at få udarbejdet en revideret rygepolitik.

På Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets foranledning gøres der status for implementeringen i 4. kvartal 2020.

## Organisation i forvaltningen

Arbejdet vil forudsætte en særlig koordineret indsats på tværs af forvaltninger, og derfor er der etableret en tværgående netværksgruppe vedr. 'Røgfri generation' på tværs af områderne. Denne netværksorganisering var dog også forudsat i beslutningen om Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets arbejdsform (SFU, 4. juni 2018), dvs. netop når udvalget beskæftiger sig med sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg. Den nævnte netværksgruppe vil derfor også arbejde mere generelt med sundhedsfremmetemaer på tværs af udvalgsområderne. Den samlede handleplan for Røgfri Generation vil i første omgang være omdrejningspunktet for arbejdet.

## Økonomi

Sundhedsfremme og forebyggelse er typisk en indsats, der er koblet sammen med andre kerneopgaver og placeret ansvars mæssigt i det respektive fagudvalg. Det må forventes, at implementering af konkrete indsatser indeholdt i en kommende handleplan vil være forbundet med udgifter. Disse konkrete indsatser forudsættes finansieret indenfor de enkelte udvalgs rammer. Det foreslås dog, at der i givet fald i forbindelse med vedtagelsen af en konkret handleplan afsættes 200.000 kr. til tværgående understøttelse af indsatsen til projektledelse, kommunikation, workshops, fællesmøder m.v. i 2019, finansieret af Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets pulje til implementering af Sundhedspolitikken på i alt 3,0 mio.kr. årligt.

## Borgmesterpåtegning

Ingen

## Behandling

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 5. november 2018.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Undervisningsudvalget den 19. november 2018.

Magistrat (som fag-/personaleudvalg) den 19. november 2018.

## Historik

Indstilling 5. november 2018, pkt. 72:

Social, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

1. drøfter den faglige baggrund for den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg,
2. drøfter de skitserede dilemmaer forbundet med den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg og
3. godkender procesplanen for det videre arbejde og sender sagen til drøftelse i relevante fagudvalg den 19. november 2018. Dette sker med henblik på, at udvalgene sender sagen til høring hos relevante parter med høringsfrist 8. februar 2019.

[Bilag 1 Røgfri fremtid - hvad kan du gøre](#)

[Bilag 2 Vidensrådet](#)

[Bilag 3 KL Forebyggelse for fremtiden SFU](#)

[Bilag 4 Indsatser implementeret i Frederiksberg Kommune okt 2018](#)

[Pkt. 153 Forankring af ny mønsterbryderpulje målrettet børn i alderen 0-6 år](#)

## Resume

Kommunalbestyrelsen har med vedtagelsen af budget 2019–22 besluttet at fortsætte og styrke kommunens mønsterbryderindsats ved at afsætte 2,0 mio. kr. til nye initiativer med et særligt fokus på den tidlige indsats i aldersgruppen 0-6 år. Der er afsat 2,0 mio. kr. i hvert af årene 2019, 2020 og 2021. Det fremgår af Budgetaftalen at "Pengene skal prioriteres i samarbejde med eksterne eksperter, idet denne arbejdsmodel har vist sig meget værdifuld i det tidligere Mønsterbryderudvalg". Med sagen præsenteres et forslag til forankringen af den nye mønsterbryderpulje, herunder et kommissorium for udvalgets arbejde og oplæg til udvalgets sammensætning..

## Beslutning

Børneudvalget indstiller,

1. at der for perioden 2019-2021 etableres et nyt Mønsterbryderudvalg efter Styrelseslovens § 17 stk. 4, idet erfaringerne fra det tidligere Mønsterbryderudvalg (2015-2018) har vist, at denne konstruktion er værdifuld.
2. at der udpeges 5 medlemmer til udvalget blandt Kommunalbestyrelsens medlemmer
3. at der udpeges 4 medlemmer fra følgende organisationer: VIVE - det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd, Trygfondens Børneforskningscenter, DPU Århus Universitet og Børns Vilkår.
4. at de 4 ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer oppebærer diæter eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. reglerne i styrelseslovens §16 a.
5. at formanden oppebærer et vederlag svarende til 3,5% af vederlagspuljen, svarende til vederlæggelsen af formanden for det tidligere Mønsterbryderudvalg (2015-2018).

## Indstilling

Børne- og ungeområdet indstiller, at

1. der for perioden 2019-2021 etableres et nyt Mønsterbryderudvalg efter Styrelseslovens § 17 stk. 4, idet erfaringerne fra det tidligere Mønsterbryderudvalg (2015-2018) har vist, at denne konstruktion er værdifuld.
2. der udpeges 5 medlemmer til udvalget blandt Kommunalbestyrelsens medlemmer
3. der udpeges 4 medlemmer fra følgende organisationer: VIVE - det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd, Trygfondens Børneforskningscenter, DPU Århus Universitet og Børns Vilkår.
4. at de 4 ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer oppebærer diæter eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. reglerne i styrelseslovens §16 a.
5. at formanden oppebærer et vederlag svarende til 3,5% af vederlagspuljen, svarende til vederlæggelsen af formanden for det tidligere Mønsterbryderudvalg (2015-2018).

## Sagsfremstilling



Kommunalbestyrelsen har med vedtagelsen af budget 2019–2022 besluttet at fortsætte og styrke kommunens mønsterbryderindsats ved at afsætte 2,0 mio. kr. til nye initiativer med et særligt fokus på den tidlige indsats i aldersgruppen 0-6 år. Det fremgår af forligsteksten, at pengene skal prioriteres i samarbejde med eksterne eksperter, idet denne arbejdsmodel har vist sig meget værdifuld i det tidligere Mønsterbryderudvalg.

Børne- og ungeområdet foreslår, at udmøntningen den nye mønsterbryderpulje forankres i et §17, stk. 4-udvalg om social arv og mønsterbrydere blandt små børn, med deltagelse af både kommunalbestyrelsesmedlemmer og eksterne eksperter på området. Med sagen præsenteres et forslag til forankringen, som tager afsæt i erfaringerne fra udmøntningen af mønsterbryderpuljen 2015-2018, herunder et kommissorium for udvalgets arbejde og oplæg til udvalgets sammensætning.

### Udvalgets opgave

Det anbefales, at udvalgets opgave i store træk bliver enslydende med det forrige mønsterbryderudvalgs opgave, men målrettes børn i alderen 0-6 år. Evalueringen af mønsterbryderpuljen 2015-2018 giver desuden anledning til at anbefale, at målgruppen for den kommende mønsterbryderpulje målrettes udsatte børn. Dette med henblik på at sikre, at ressourcerne anvendes der hvor behovet er størst, således at indsatserne i særlig grad kommer de udsatte børn og deres familier til gode. Desuden anbefales det, at udvalget i forbindelse med udmøntningen af puljen understøtter sammenhæng mellem de indsatser, der iværksættes over for børn i alderen 0-6 år og kommunens øvrige indsats med fokus på tidlig forebyggelse overfor udsatte børn og familier. Dette mhp. at understøtte, at de nye mønsterbryderprojekter supplerer den tidlige, forebyggende indsats overfor de små børn i kommunen.

Derfor foreslås følgende opgavebeskrivelse:

Kommunalbestyrelsens holdning er, at et barns sociale forhold ikke må betyde, at barnet ikke kan udnytte sine potentialer. Kommunalbestyrelsen ønsker at sætte fokus på den tidlige indsats i aldersgruppen 0-6 år for på denne måde at bidrage til at øge den sociale mobilitet og dermed bryde den negative sociale arv for små børn i udsatte positioner, som i kraft af deres sociale og familiemæssige forhold under den tidlige opvækst er i risiko for ikke at få en uddannelse og blive selvforsørgende senere i livet.

Det foreslås, at udvalget - i lighed med det forrige udvalg - får til opgave, at

1. Iværksætte konkrete tiltag til udmøntning af den afsatte pulje

## 2. Fungere som initiativtager, inspirator og rådgivningsorgan

Iværksætte konkrete tiltag til udmøntning af den afsatte pulje

Udvalget har til opgave at udmønte den afsatte pulje på 2,0 mio. kr. årligt i perioden 2019-2021.

§17, stk.4-udvalget med fokus på mønsterbrydning har til formål at iværksætte konkrete tiltag, som kan øge den sociale mobilitet og dermed nedbryde den negative sociale arv for små børn i udsatte positioner, der er i risiko for ikke at få en uddannelse og blive selvforsørgende senere i livet. Det skal blandt andet ske ved, at udvalget afsøger forskellige idéer, der kan udformes og afprøves i praksis. Det foreslås, at de idéer, som iværksættes via puljen så vidt muligt er med afsæt i forskningsbaseret viden om tidlig indsats, eller med afsæt i gode praksiserfaringer fra national, hhv. international kontekst, da evalueringen af mønsterbryderpuljen 2015-2018 viste, at dette sandsynliggør, at projekterne på sigt kan indfri de overordnede og langsigtede målsætninger med puljen. Endelig foreslås det, at udvælgelsen af idéerne tager afsæt i nogle af de kerneelementer i mønsterbrydning som Rambøll identificerede i forbindelse med mønsterbryderpuljen 2015-2018. Det gælder:

- Kerneelementet - uddannelse, idet uddannelse kobles til muligheden for at skabe og opretholde en bæredygtig livsførelse, herunder at bryde med eventuelle negative eller belastende sociale mønstre i familien. Uddannelse forstås bredt og handler i første omgang om at opbygge kapacitet til og motivation for læring, også blandt små børn.
- Kerneelementet - tidlig indsats, idet der er forskningsmæssig dokumentation for, at sociale udfordringer bør adresseres så tidligt som muligt i barnets liv for at stoppe udvikling af eventuelt mere alvorlige problemstillinger.
- Kerneelementet - tværfaglig professionel indsats, da en mønsterbryderindsats - også for de små børn - vil være forankret på tværs af områder i Frederiksberg Kommune og naturligt vil bringe flere fagligheder i spil i indsatserne og afstedkomme et øget tværsektorielt samarbejde. Dette kan bidrage til at sikre, at den professionelle indsats adresserer målgruppens udfordringer på en helhedsorienteret måde og tilpasset de konkrete behov hos det enkelte barn, eller barnets familie. Desuden skaber den brede forankring afsæt for at adressere udfordringer over tid i en erkendelse af, at børn og familier, der har behov for en tidlig indsats, mens barnet er i dagtilbud, også kan have behov for ekstra støtte, når barnet starter i skole.

Fungere som initiativtager, inspirator og rådgivningsorgan

Udvalget skal agere som initiativtager, inspirator og rådgivningsorgan for Kommunalbestyrelsen i forhold til at afdække indsatser, som kan øge mulighederne for, at små børn i udsatte positioner får en uddannelse og bliver selvforsørgende senere i livet.

## Udvalgets arbejdsform

Det anbefales, at udvalget mødes 3 gange årligt og at arbejdet igangsættes ved en indledende workshop den 4. februar 2019 kl. 9-12, hvor det nye Mønsterbryderudvalg - som vært - inviterer forskere, praktikere m.fl. til at give deres bud på væsentlige indsatsområder når det gælder børn i alderen 0-6 år.

Som anbefalet af Rambøll i forbindelse med evalueringen af mønsterbryderpuljen 2015-2018, anbefales det, at udvalget understøtter tværgående videndeling mellem konkrete indsatser, der arbejder med mønsterbrydning med henblik på at indfri eventuelle synergieffekter på tværs.

## Regler for arbejdsformen i et §17, stk 4-udvalg

Kommunalbestyrelsen har hjemmel i den kommunale styrelseslovs §17, stk. 4, til at nedsætte særlige udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for Kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget eller de stående udvalg. Kommunalbestyrelsen bestemmer de særlige udvalgs sammenhæng og fastsætter regler for deres virksomhed.

Bestemmelserne i styrelseslovens §20 om kommunale udvalgs virksomhed (møder, beslutningsdygtighed, flertalsafgørelser, fastsættelse af forretningsorden og protokoltilførsler m.v.) er i vidt omfang udtryk for almindelige regler om kollegiale organers mødevirksomhed, der må antages at gælde, medmindre Kommunalbestyrelsen udtrykkeligt har truffet modstående beslutning. Der gælder dog ikke for de særlige udvalg et krav om fastlæggelse af årlig mødeplan, jf. kommenteret styrelseslov, side 189.

## Udvalgets sammensætning

Det foreslås, at det nye mønsterbryderudvalg målrettet børn i alderen 0-6 år sammensættes af 9 medlemmer med følgende sammensætning:

- 5 medlemmer af Kommunalbestyrelsen, udpeget ved forholdstalsvalg.
- 4 medlemmer, som ikke er medlem af Kommunalbestyrelsen og som repræsenterer væsentlig viden i kraft af deres virke i forskningsinstitutioner og organisationer. Specifikt foreslås det, at de eksterne medlemmer udpeges blandt VIVE - det nationale

forsknings- og analysecenter for velfærd, Trygfondens Børneforskningscenter, DPU  
Århus Universitet og Børns Vilkår.

#### Proces for udpegelse af medlemmer

Det anbefales, at Kommunalbestyrelsen udpeger 5 medlemmer blandt Kommunalbestyrelsen, som har stor interesse for puljens tema.

Fordelingen ved 5 medlemmer er 3 til CVI-gruppen og 2 til AØBFÅ-gruppen.

Det anbefales, at det indledende møde mellem de af Kommunalbestyrelsen udpegede kommunalbestyrelsesmedlemmer indarbejdes i mødeplanen for aftenen den 14. januar 2019, og at dette møde har fokus på udvælgelsen af de eksterne parter i udvalget.

#### Regler for udpegning af medlemmer til §17, stk. 4-udvalg

Efter den kommunale styrelseslovs §26 foretages valget af medlemmer til et udvalg blandt medlemmer og ikke-medlemmer af kommunalbestyrelsen ved et forholdstalsvalg for hvert udvalg for sig. Grupperne kan i den rækkefølge, som mandaterne tilfalder dem, udpege medlemmer af kommunalbestyrelsen, indtil pladserne er besat.

Denne kreds træder herefter sammen og indstiller 4 eksterne medlemmer til udvalget på baggrund af konkrete forslag fra forvaltningen.

Forvaltningen anbefaler dog, at der opnås enighed om de eksterne poster. Og hvis der ikke opnås enighed mellem CVI-gruppen og AØBFÅ-gruppen om udpegningen af de 4 ikke-medlemmer af kommunalbestyrelsen, udpeges §17, stk. 4-udvalget ved et samlet forholdstalsvalg (5 til CVI-gruppen og 4 til AØBFÅ-gruppen), idet hver valggruppe kan udpege hver 2 af de eksterne medlemmer.

#### Vederlæggelse af ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer

Det anbefales, at ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer i udvalget oppebærer diæter eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. reglerne i styrelseslovens §16 a.

Delegation af beslutningskompetence til udvalget

Udvalgets arbejdsopgaver er, at

1. sikre udmøntningen af den af Kommunalbestyrelsen afsatte pulje.
2. fungere som initiativtager, inspirator og rådgivningsorgan for Kommunalbestyrelsen.

Regler for delegation af kompetence til §17, stk. 4 udvalg

Det foreslås, at udvalget får indstillingsret over for Børneudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

## Økonomi

Kommunalbestyrelsen har i budgetaftalen for 2019 afsat 2,0 mio. kr. i hvert af årene 2019, 2020 og 2021.

## Borgmesterpåtegning

Nej

## Behandling

Børneudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

[Pkt. 154 Ny Udsattepolitik 2019-2022 - Høring](#)

## Resume

Frederiksberg Kommunes nuværende udsattepolitik er gældende for perioden 2015-2018. Socialudvalget besluttede den 5. november 2018 (pkt. 110) at sende udkast til ny Udsattepolitik 2019-2022 i høring i relevante fagudvalg. I sagen forelægges udkast til ny Udsattepolitik 2019-2022 med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i Socialudvalget den 14. januar 2019.

## Beslutning

Børneudvalget drøftede udkast til ny Udsattepolitik 2019-2022 og havde ingen bemærkninger.

## Indstilling

Socialudvalget indstiller, at udkast til ny Udsattepolitik 2019-2022 drøftes i udvalget med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i Socialudvalget den 14. januar 2019.

## Sagsfremstilling

Socialudvalget besluttede den 5. november 2018 (pkt. 110) at sende udkast til ny Udsattepolitik 2019-2022 i høring i henholdsvis Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget samt Udsatterådet, og at sagen efter høring forelægges til godkendelse i Socialudvalget den 14. januar 2019.

### Proces for tilblivelse af ny Udsattepolitik 2019-2022 og handleplan 2019

Socialudvalget godkendte den 9. april 2018 (pkt. 42) proces for udvikling af ny Udsattepolitik 2019-2022. En proces der bygger på erfaringsopsamling i forhold til den nuværende politik, der blev godkendt af Kommunalbestyrelsen den 20. april 2015 (pkt. 103), og udmøntningen af denne samt nye tendenser og ny viden på udsatteområdet. Processen tager desuden højde for, at det nyetablerede Udsatteråd involveres i udviklingen af en ny politik på området.

Den nye Udsattepolitik 2019-2022 (bilag 1) er således udviklet med afsæt i erfaringsopsamlingen fra den nuværende Udsattepolitik 2015-2018 samt via involvering af det nyetablerede Udsatteråd. Erfaringsopsamlingen er sket gennem fokusgruppeinterviews med ledere i Socialafdelingen. Hovedpointerne fra erfaringsopsamlingen er beskrevet i sag forelagt Socialudvalget i april 2018 vedr. proces for ny Udsattepolitik (9. april 2018, pkt. 42).

Som supplement til erfaringsopsamlingen indgår perspektiver fra brugerorganisationer og Udsatterådet samt kommunale aktører som centrale bidrag til den nye politik. Dette er bl.a. kommet til udtryk på en fælles workshop, den 13. august 2018, hvor Udsatterådet drøftede indspil til den nye Udsattepolitik 2019-2022.

Det blev på workshoppen tilkendegivet, at politikken overordnet set bør forstærkes ved en tydeligere målgruppebeskrivelse. Samtidig var der i drøftelserne med Udsatterådet fokus på

udvalgte temaer, som i den kommende periode kommer til at få særlig opmærksomhed på Udsatterådets dagsorden. Med udgangspunkt i disse temaer var der et ønske om et særligt fokus i politikken på unge udsatte borgere, herunder overgangen fra ung til voksen. Sundhedstilstanden blandt udsatte var også et centralt tema, der blev drøftet på workshopen i forhold til blandt andet underdiagnosticering på det somatiske område. I drøftelserne indgik overvejelserne om, hvorledes man bedst muligt etablerer opsøgende indsatser, der møder borgerne, hvor de er. Et andet tema, der blev fremhævet på workshopen var arbejdet med integreret psykiatri, hvor der særligt var ønske om, at sikre et endnu stærkere samspil mellem region og kommune med fokus på sammenhængende indsatser.

I forhold til politikens mål 'Udsatte borgere skal bidrage aktivt til arbejdsmarkedet' blev der udtrykt ønske om, at beskrivelsen og indfrielsen af målet skal ske med afsæt i et anerkendende syn på arbejdsniveauet hos den enkelte udsatte borger med fokus på borgerens egne ressourcer og livssituation. For eksempel hos særligt udsatte borgere, der allerede har et afklaret forhold til arbejdsmarkedet og derfor modtager førtidspension.

Mangfoldigheden blev ligeledes fremhævet, som et vigtigt omdrejningspunkt for målene i den nye Udsattepolitik for 2019-2022.

På initiativ af Sundheds- og Forebyggelsesudvalget blev der den 20. august 2018 afholdt en fælles temadrøftelse mellem Socialudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget med fokus på ulighed i sundhed blandt udsatte borgere. Der var på baggrund af drøftelserne enighed om, at sundhed for udsatte er et vigtigt aspekt, der bør indgå i den nye udsattepolitik. De to udvalg var ligeledes enige om, at der skal fokus på at få brudt fødekæden af udsatte borgere med forebyggende indsatser for at undgå, at flere ender i målgruppen af udsatte borgere - og at flere unge kommer til.

Samtidig blev det fremhævet, at indsatser skal møde udsatte borgere, der hvor de er. Eksempelvis i form af en styrkelse af den opsøgende gadeplansindsats, der netop er blevet vedtaget i forbindelse med Budget 2019, hvor Frederiksberg Kommune ved at tilføre yderligere ressourcer til investering i socialfaglige sygeplejekompetencer, understøtter den akutte sundheds- og socialfaglige gadeplansindsats målrettet udsatte borgere i kommunen.

Output fra drøftelserne er indarbejdet i den nye Udsattepolitik for 2019-2022 og vil ligeledes indgå i det kommende arbejde med handleplan 2019-2020.

## Indhold og fokus i ny Udsattepolitik 2019-2022

Frederiksbergs nye udsattepolitik vil fortsætte i samme hovedspor, som blev lagt i den forrige politik. Udsattepolitikken står på Frederiksbergstrategien og dens værdigrundlag om livskvalitet i hverdagen, plads til alle og muligheden for at være en del af fællesskabet og skal ses i sammenhæng med Frederiksberg Kommunes andre politikker samt strategi for en Socialt Bæredygtig By. Udsattepolitikken præciserer de forhold, der er for socialt udsatte borgere, som har brug for særlig opmærksomhed for at kunne deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Udsattepolitikken understøtter FN's verdensmål om at gøre en indsats for øget social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Det gælder særligt mål om lighed i sundhed, trivsel i byerne, social mobilitet, uddannelse, et godt fritidsliv, lighed mellem kønnene og social retfærdighed.

Politikken bygger på principper om mangfoldighed, tilgængelighed, inklusion og aktivt medborgerskab med en ambition om, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer. Den enkelte skal derfor støttes i at håndtere og nedbryde barrierer. I løbet af 2019-2022 er det målet, at en større andel af udsatte borgere;

- udnytter egne evner og mestrer eget liv på egne betingelser
- har samme muligheder for at leve et sundt liv som andre borgere
- er aktive i samfunds-, forenings og det demokratiske liv
- gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse
- er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet eller tager del i frivillige fællesskaber
- lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer
- møder en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange

Indholdsmæssigt følger politikken samme overordnede struktur som den forrige politik.

Den indeholder:

1. En kort introduktion til de bagvedliggende principper, som politikken baserer sig på,



2. En kort målgruppebeskrivelse
3. Konkrete mål for Udsattepolitikken og kort beskrivelse af disse. Her er tilføjet et nyt mål om en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange. Det betyder et forstærket fokus på en sammenhængende indsats på tværs af myndighedsområder. Målet er bl.a. at skabe bedre overgange mellem målgruppens forskellige livsfaser - fra barn til ung, ung til voksen, og til livet som ældre. Målet vil være tværgående og integreres i flere af indsatserne i handleplanen.
4. Strategiske pejlemærker for politikken og beskrivelse af disse – Disse har afsæt i et helhedsorienteret ressourcaperspektiv.

For så vidt angår teksten er der sket en revidering samt uddybning af de konkrete mål. Tillige er der en række tilføjelser i overensstemmelse med de indkomne indspil til den nye udsattepolitik.

### Implementering af politikken

I forbindelse med, at Socialudvalget den 9. april 2018 (pkt. 42) godkendte proces for udvikling af ny Udsattepolitik 2019-2022, blev det besluttet, at der fremadrettet arbejdes med at udvikle en årlig handleplan frem for den eksisterende Udsatteplan 2018-2021. Beslutningen blev truffet med afsæt i erfaringerne fra arbejdet med andre politikker (blandt andet Handicappolitik, Integrationspolitik og Sundhedspolitik) samt erfaringerne vedrørende sammenhængen mellem den nuværende udsattepolitik og Udsatteplan. Idet at processen for udviklingen af Udsattepolitikken for 2019-2022 i mellemtiden er blevet forlænget, således at endelig udkast til politikken forelægges til Kommunalbestyrelsen godkendelse den 28. januar 2019, foreslås det at første udkast til Handleplanen dækker både 2019 samt 2020. Herefter udmøntes udsattepolitikken som planlagt fra 2021 årligt i konkrete handleplaner, der skal sikre realisering af politikken. Handleplanerne har til formål at sikre sammenhæng i indsatserne og forankring i de relevante udvalg.

Udsattepolitikken er formuleret som en overordnet politik med overordnede mål og pejlemærker. I handleplanen vil der blive formuleret specifikke mål for de relevante indsatsområder. Handleplanen tager udgangspunkt i dokumenterede udfordringer og følger op på resultaterne og effekten af indsatsen. Herigennem sættes fokus på at sikre, at indsatser og ressourcer koordineres, sammentænkes og anvendes, så de har den mest effektfulde virkning for borgerne og sikrer en høj kvalitet i de offentlige ydelser.

### Den videre proces

Såfremt indstillingen tiltrædes foreslåes det, at proces for høring og endelig godkendelse af den nye Udsattepolitik 2019-2022 samt Handleplan 2019-2020 følger den opdaterede og godkendte plan, der fremgår af nedenstående oversigt.

#### Proces for politik og handleplan

5. november 2018: Første udkast til udsattepolitik behandles i Socialudvalget med henblik på udsendelse i høring i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget samt Udsatterådet.

6. november 2018: Høring af udkast til politik i Udsatterådet.

19. november 2018: Høring af udkast til politik i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget.

14. januar 2019: Socialudvalget forelægges høringssvar og revideret ny udsattepolitik.

21. januar 2019: Magistraten forelægges høringssvar og revideret ny udsattepolitik.

28. januar 2019: Kommunalbestyrelsen forelægges høringssvar og revideret ny udsattepolitik.

December 2018 – Januar 2019: Drøftelse af input til handleplan for udsattepolitikken 2019 - 2020 i Udsatterådet på møde ultimo 2018. Udkast til handleplan 2019 -2020 udarbejdes – december/januar.

Februar/marts 2019: Socialudvalget forelægges udkast til handleplan 2019-2020 med henblik på godkendelse.

Handleplan 2021: Handleplan på udsatteområdet udarbejdes/revideres herefter årligt med forelæggelse for udvalg i maj/juni 2020

Udkast til ny Udsattepolitik 2019-2022 forelås sendt i høring i det nyetablerede Udsatteråd, der har været en aktiv bidragsyder i forbindelse med politikken tilblivelse. Derudover foreslås det, at udkastet sendes i høring i følgende fagudvalg, da politikken indeholder forslag til flere tematiske områder, som kunne være:

- Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget: Kobling til udsattepolitikens mål om at flere udsatte borgere er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet samt at udsatte borgere gennemfører en ungdoms- eller videreuddannelse.
- Børneudvalget: Koblingen til udsattepolitikens mål om at udsatte borgere skal møde en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange - herunder blandt andet overgangen fra barn til voksen.
- Kultur- og Fritidsudvalget: Kobling til udsattepolitikens mål om at udsatte borgere er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv.
- Sundheds- og Forebyggelsesudvalget: Kobling til udsattepolitikens mål om at udsatte borgere skal have de samme muligheder for at leve et sundt liv som andre borgere - herunder fokus på forebyggende tiltag særligt målrettet udsatte borgere.
- Ældre- og Omsorgsudvalget: Kobling til udsattepolitikens målgruppe idet udsatte borgere bliver stadig ældre og plejekrævende. Ligesom ældre borgeres livssituation kan ændre sig og føre til et liv i en udsat position.

## Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

## Borgmesterpåtegning

Ingen

## Behandling

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget den 19. november 2018.

[Bilag 1 - Udkast til ny Udsattepolitik 2019-2022](#)  
[Pkt. 155 Børneudvalgets mødeplan 2019](#)

## Resume

Med sagen forelægges forslag til Børneudvalgets mødeplan 2019, der omfatter besøgsrunder, temamøder og dialogmøder.

## Beslutning

Børneudvalget godkendte mødeplanen for 2019.

## Indstilling

Børne- og ungeområdet indstiller, at mødeplanen for 2019 godkendes.

## Sagsfremstilling

Med sagen forelægges forslag til Børneudvalgets mødeplan 2019, der omfatter besøgsrunder, temamøder og dialogmøder. Alle møder er forhåndsreserveret i den fælles aktivitetskalender.

Børneudvalget har tradition for at afvikle en række særlige møder med fokus på at styrke kendskabet til området og dialogen med brugerne:

- Besøgsrunder på kommunens dagtilbud, døgntilbud med flere har til formål at styrke kendskabet til institutioner, målgrupper og opgaver på Børneudvalgets område.
- Det årlige fælles temamøde med Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Undervisningsudvalget har fokus på at introducere udvalget til Tandplejen,

Sundhedsplejen, Børne- og Ungelægen, Forebyggelsesenheden og Fællesrådgivningen for Børn og Unge baseret på de aktuelle virksomhedsplaner.

- På det fælles temamøde mellem Undervisningsudvalget og Børneudvalget om udsatte børns skolegang 5. november 2018, blev det foreslået at afvikle et lignende temamøde i 2019.
- Dialogmøderne med forældrebestyrelserne og institutionslederne på kommunale og selvejende dagtilbud med deres paraplyorganisationer holdes traditionelt halvårligt. På forårsmødet drøftes sektorernes udviklingsplaner og på efterårets møde præsenteres de faglige og økonomiske prioriteter som det vedtagne budget for det kommende år afspejler. Forældrebestyrelserne inviteres til at melde emner, som optager dem ind til dagsorden.

Den foreslåede mødeplan er planlagt ud fra følgende principper:

- Besøgsrunder og temamøder er placeret om formiddagen på mødedage for Magistrat og udvalg, hhv. Kommunalbestyrelses mødedage
- Dialogmøder er placeret om aftenen på torsdage.

Forvaltningen tilstræber at overholde følgende udsendelsesfrister for programmer og dagsordener:

- Besøgsrunder - 1 uge inden
- Temamøder for udvalget (torsdag inden udvalgsmødet)
- Dialogmøder - 4 uger inden.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

## Udkast til Børneudvalgets mødeplan for 2019

### Pkt. 156 Status på SSP's geografiske fokusområde som opfølgning på socialt bæredygtig by

## Resume

Børneudvalget har på baggrund af drøftelser 24. september 2018 om kommunens strategi for en Socialt Bæredygtig By (pkt. 126) anmodet om en orientering om SSP-indsatsen på Frederiksberg i et geografisk perspektiv. Sagen forelægges til orientering i såvel Børneudvalget som i Socialudvalget.

## Beslutning

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

## Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at orienteringen tages til efterretning

## Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommunes SSP-indsats er forankret i Skoleafdelingen under Børne- og Ungeområdet. I SSP-sektionen i skoleafdelingen er ansat en koordinerende SSP-konsulent samt fire opsøgende SSP-medarbejdere.

SSP-indsatsen i kommunen på gadeplan tager afsæt i SSP-organisationens mangeårige erfaring og viden om byens ungemiljøer og på oplysninger fra borgere, samarbejdspartnere og andre, som giver informationer omkring unge (eller voksne), som tager ophold i byens rum og skaber utryghed for borgerne. SSP Frederiksberg har hele kommunen som sit fokusområde, men for tiden (efterår 2018) er der iværksat særlig indsats i følgende 3 områder:

- Lindevangsparken/Finsensvej-området.
- Stjernen og Duevejs-området
- Søndermarks-området

Lindevangsparken har gennem mange år været et yndet sted at tage ophold i for områdets unge og ældre. Lindevangsparken har gennem tiden erfaringsmæssigt været et sted, hvor der blev handlet med euforiserende stoffer såsom hash. Lokalpolitiet og SSP har i fællesskab fået bremset en del af denne handel ved at være ofte og tydeligt til stede. Der er en fast gruppe af

ældre unge (+18 år), som tager ophold foran Lindevangsparken, og dette kan til tider skabe utryghed for borgere og især børnefamilier, som ofte benytter sig af legepladsen i parken. Der er derfor en permanent og særlig kriminalpræventiv indsats i området, hvor der via en SSP-medarbejder fra det opsøgende team er skabt en relation og en genkendelighed blandt disse ældre unge. SSP-medarbejderen er bindeled til forskellige forvaltningsområder i kommunen, og har etableret en fast fritidsaktivitet en fast aften om ugen med de unge.

Boligområdet "Stjernen" har tidligere været præget af uro og utryghedsskabende unge mennesker, som tog ophold på parkeringspladsen. Der er blevet etableret et tæt samarbejde mellem de boligsociale medarbejdere, boligselskabet og SSP for at få bremset den uheldige udvikling. Der er på nuværende tidspunkt iværksat 2 specifikke SSP-indsatser, og der er etableret henholdsvis en drengeklub og en pigeklub. Drengeklubben består af en gruppe drenge i alderen 10-14 år, som alle er bosiddende på Stjernen. Drengene er kendetegnet ved at være uroskabende og er alle kendt i lokalområdet. Formålet med indsatsen i drengeklubben er at få et tæt kendskab til de enkelte unge og få korrigeret deres adfærd, samt give dem et kendskab til de lokale klubtilbud. Der tilbydes fysisk træning og socialt samvær hver uge.

Pigeklubben er et tilbud til særligt udsatte og sårbare piger i alderen 12-15 år. Der arbejdes målrettet mod at højne deres selvværd og selvrespekt, og endvidere at arbejde med deres ageren i det offentlige rum. Tilbuddet er en blanding af fysisk aktivitet, ture samt snak. Der er pigeklub én gang om ugen, og tilbuddet realiseres i samarbejde med "GirlTalk".

Søndermarksområdet er for tiden udfordret af en gruppe unge drenge, som bruger områdets pladser til at hænge ud og især skabe utryghed for områdets unge og ældre. SSP har fokus på denne ungegruppe i tæt samarbejde med den lokale ungdomsklub, Søndermarksskolen og de boligsociale medarbejdere.

SSP-sektionen har sammen med politi og den boligsociale helhedsplan været med i styregruppen for "Task Force Junior" (som tidligere hed "Politikadetter"). Her er udvalgt 12 unge drenge, som deltager i en camp i uge 41 sammen med lokalpolitiet, SSP-medarbejdere og boligsociale medarbejdere. Efterfølgende arbejdes der med at realisere drengenes ny erhvervede kompetencer og indsigter mhp. udviklingen af et godt ungdomsliv.

Der rundes altid i de tre ovenfor nævnte områder om aftenen. Derudover rundes situationsbestemt også i byens øvrige områder – herunder Danmarksgården, som i perioder har haft behov for en særlig og daglig indsats i aftentimerne. Området omkring Platanvej og Carit Etlars Vej har været et dagligt indsatsområde henover sommeren og frem til medio september.

Runderinger tilrettelægges i tæt samarbejde med den koordinerende SSP-konsulent, som har løbende kontakt til lokalpolitiet og modtager henvendelser fra borgere. På denne baggrund iværksættes ad hoc-indsatser ifm. meldinger om uhensigtsmæssig adfærd på kommunens områder – det være sig de åbne friarealer på skolerne, på daginstitutioners områder, i parkeringsområder etc.

Til orientering skal det bemærkes, at rundering på kommunens områder ved de opsøgende SSP-medarbejdere foregår frem til kl. 22 på hverdage og i weekender, når der er særlig anledning hertil pga. arrangementer i kommunen. Ved særlige aktiviteter i kommunen – fx koncerter for unge i Lindevangsparken og på "Stjernen" – deltager de opsøgende medarbejdere dog også, ligesom de ad hoc deltager i weekendaktiviteter med udsatte unge.

De opsøgende SSP-medarbejdere er alle fuldtidsansatte (37 timer) men arbejder i praksis 34 timer/uge jævnfør områdets overenskomst med BUPL (pga. aftenarbejde). De opsøgende medarbejdere har, udover rundering, mange øvrige opgaver i dagtimerne på skolerne og i samarbejde med familieafdelingen og andre aktører. Således er de dagligt til stede på kommunens skoler, deltager i SSP-netværksmøder på alle skoler, arbejder individuelt med konkrete unge, forestår klublignende aktiviteter for udsatte unge jf. ovenstående, afholder oplæg for klasser eller for forældre om aftenen. Disse opgaver løses i overensstemmelse med Frederiksberg Kommunes KRIM-plan og er et vigtigt bidrag til forebyggelsesindsatserne på Frederiksberg, i opsporingen af udsatte unge samt ikke mindst den rettidige hjælp til kriminalitetstruede eller på anden vis udviklingstruede unge. Mange af disse opgaver løses i dagtimerne på hverdage og levner dermed ikke plads til faste rundringer i weekends.

## Økonomi

Nej

## Borgmesterspåtegning

Nej

## Behandling

Børneudvalget 19. november, Socialudvalget 19. november

- [DEL](#)
- [UDSKRIV](#)
- [ABONNÉR](#)

## Footer DA

## Genveje

- [Kommunen](#)
- [Presserum](#)
- [Læs højt](#)
- [Ledige stillinger](#)
- [In English](#)

## Frederiksberg Kommune

Frederiksberg Rådhus  
Smallegade 1  
2000 Frederiksberg

[Til kontaktsiden](#) CVR 11259979

## Borgerservice

### Kontakt

Frederiksberg Rådhus 1. sal  
Smallegade 1  
2000 Frederiksberg

[Send sikker Digital Post til Borgerservice for borgere](#)

[Send sikker Digital Post til Borgerservice for virksomheder](#)

### Telefonisk henvendelse

Mandag – torsdag kl. 8–16  
Fredag kl. 9–13

### Personlig henvendelse

Mandag og torsdag kl. 9–17  
Tirsdag, onsdag og fredag kl. 9–13  
Lørdag, søn- og helligdage lukket

Telefon: 38 21 21 21

Cookies

Feedback  
Feedback